

اقتصاد خانواده

ویراستار:

سید رضا طباطبائی و رضا حسینی فرزانه

طباطبایی، سیدرضا، ۱۳۶۹-	سرشناسه
Tabatabae, seyed Reza	عنوان و نام پدیدآور
اقتصاد خانواده/ نویسندگان: سیدرضا طباطبایی و رضا بهرامی فرزانه.	مشخصات نشر
همدان: انتشارات مفتون همدانی، ۱۳۹۸.	مشخصات ظاهری
۲۱۸ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.	شابک
۹۷۸-۹۶۴-۸۶۸۵-۷۷-۰	وضعیت فهرست نویسی
فیا :	ادداشت:
کتابنامه: ص. ۲۱۴-۲۲۰، همچنین به صورت زیر نویس.	موضوع
اقتصاد خانواده-جنبه های مذهبی-اسلام	موضوع
Home economics--*Religious aspects-- Islam:	موضوع
اسراف-جنبه های مذهبی-اسلام	موضوع
Waste(Economics)-- Religious aspects-- Islam :	موضوع
اسلام و اقتصاد	موضوع
Islam-- Economics aspects	موضوع
رامی فرزانه، رضا، ۱۳۵۹-	شناسه افزوده
Bahrami Farzaneh, Reza	شناسه افزوده
BP ۳۳۰/۲/۱۸۱ ۱۳۹۸	رده بندی کنگره
۲۹۷/۴۸۳۳	رده بندی دیویی
۵۵۷۶۷۰۸	شماره کتابشناسی ملی

عنوان: اقتصاد خانواده

نویسندگان: سیدرضا طباطبایی و رضا بهرامی فرزانه

ناشر: انتشارات مفتون همدانی - ۰۸۱۳۲۵۲۰۵۹۶

نوبت چاپ: اول- سال ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۶۸۵-۷۷-۰

طراحی و چاپ: چاپ خانه طرح- ۰۹۱۸۹۰۵۱۲۰۱

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

تیراژ: ۵۰۰ جلد

حقوق مادی و معنوی اثر محفوظ و مخصوص مؤلفین می باشد.

مردم مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	مقدمه حضرت آیت الله موسوی اصفهانی (زید عزه)
۱۳	مقدمه نویسندگان
۱۹	فصل اول: مفاهیم و زمینه های حماسه اقتصادی
۲۱	مفهوم خانواده
۲۲	مفهوم اقتصاد
۲۳	مفهوم حماسه
۲۴	مفهوم حماسه اقتصادی
۲۵	اهداف طرح حماسه اقتصادی در خانواده
۲۵	انواع حماسه

- ویژگی‌های کار حماسی در اسلام ۲۷
- مبانی حماسه اقتصادی ۳۲
- زمینه‌های حماسه اقتصادی در خانواده ۳۷
- فصل دوم: خانواده و تولید ۳۹
- بخش اول: نقش خانواده در تولید ۴۱
- ۱- تربیت نیروی انسانی ۴۱
- ۲- ایجاد ایده و تلاش ۴۲
- ۳- همکاری خانواده ۴۴
- ۴- فرهنگ‌سازی ۴۵
- الف- بیان اهداف تولید ۴۵
- ب- تشویق به کار و تلاش ۴۷
- پ- داشتن مقاومت در کار ۴۹
- ت- اهمیت مال و دوری از مال اندوزی ۵۰
- ث- تشویق به کسب درآمد از نگاه دین ۵۲
- ج- اصلاح باورهای غلط نسبت به کار ۵۲
- گفتار دوم: آثار مشارکت خانواده در تولید ۵۳
- ۱- بهره‌ور شدن خانواده ۵۳
- ۲- حاکم شدن خطوط اقتصاد اسلامی در خانواده ۵۴
- ۳- از بین رفتن زمینه انحراف‌های اخلاقی در خانواده ۵۴
- ۴- بسترسازی مناسب برای رشد و تکامل افراد خانواده ۵۵

گفتار سوم: راهکارهای تولید در خانواده	۵۷
۱- رعایت کردن اخلاق و فقه اقتصادی در تولید	۵۷
۲- تربیت و آموزش نیروی انسانی	۵۸
۳- همکاری خانواده و بستگان در مراحل تولید	۷۳
۱-۲- کاری دولت با تولید کنندگان	۷۶
فصل سوم: خانواده و مصرف	۸۱
نقش خانواده در مصرف	۸۳
شاخصه‌های مصرف صحیح	۸۵
الف) الگوی مصرف عمومی مصرف‌کنندگان برآنها	۸۶
۱- اصل نیاز	۸۶
۲- توجه به اولویت‌ها	۸۸
۳- اصل تقدیر معیشت	۹۰
۴- اصل میانه روی (اعتدال)	۹۰
۵- الگوپذیری از بیگانگان	۹۳
۶- الگو ناپذیری از مترفان و مسرفان	۹۴
۷- اصل ساده زیستی (زهد)	۹۷
۸- همدردی در تنگناهای اقتصادی	۹۷
۹- توجه به متغیرها	۹۸
ب) الگوهای مصرفی ویژه و اصول حاکم بر آنها	۱۰۰
۱) الگوی مصرف ویژه حاکمان	۱۰۰

- ۲) الگوی مصرف از اموال عمومی و بیت المال ۱۰۰
- فصل چهارم: چالش‌های مصارف صحیح ۱۰۱
- الف- اسراف و تبذیر ۱۰۳
- مفهوم اسراف و تبذیر ۱۰۳
- معیارهای تشخیص اسراف و تبذیر ۱۰۴
- گناه خنکین اسراف و تبذیر ۱۰۷
- مصادیق گناه اسراف و تبذیر ۱۰۷
- ۱- اسراف در هبوع طبعی و عمومی ۱۰۷
- اول) آب ۱۰۷
- دوم) برق ۱۰۹
- سوم) مواد سوختی {نفت، گاز، بنزین و ...} ۱۰۹
- چهارم) سایر موارد ۱۱۰
- ۲- اسراف در مصارف روزمره زندگی ۱۱۰
- اسراف در خوردنی‌ها و نوشیدنی‌ها ۱۱۰
- اسراف در نان ۱۱۲
- اسراف در پوشاک ۱۱۳
- اسراف در مسکن ۱۱۴
- اسراف در وسائل زندگی ۱۱۵
- اسراف در وسیله نقلیه ۱۱۶
- اسراف در هزینه‌های ازدواج ۱۱۷

۱۱۸	اسراف در برگزاری مجالس و محافل
۱۱۹	اسراف در تفریحات و سرگرمی‌ها
۱۲۰	اسراف در آرایش و زیبایی
۱۲۱	بینه‌ها و عوامل اسراف و تبذیر
۱۲۵	سبب شناسی اسراف و تبذیر
۱۲۶	درمان شناس اسراف و تبذیر
۱۲۸	ب- اتراف (رفاه نگرایی و مصرف‌گرایی)
۱۲۹	مفهوم شناسی اتراف
۱۲۹	ویژگی مترافان
۱۳۰	عوامل اتراف و رفاه زدگی
۱۳۳	آثار منفی اتراف
۱۳۴	درمان شناسی اتراف
۱۳۷	فصل پنجم: آثار، فرهنگ سازی و آموزش مصرف صحیح در خانواده
۱۳۹	گفتار اول: آثار مثبت مصرف صحیح در خانواده
۱۳۹	۱- آثار اقتصادی
۱۴۱	۲- آثار فرهنگی
۱۴۲	۳- آثار معنوی
۱۴۲	۴- آثار سیاسی
۱۴۳	۵- آثار بهداشتی
۱۴۴	۶- آثار اخروی

- گفتار دوم: فرهنگ‌سازی ۱۴۶
- ۱- بیان آسیب‌های مصرف صحیح ۱۴۶
- ۲- آگاهی و عمل به اصول اسلامی مصرف ۱۴۷
- ۳- فرهنگ‌سازی توسط رسانه‌های ملی ۱۴۹
- ۴- فرهنگ‌سازی توسط مراکز آموزشی ۱۵۰
- ۵- تبیین الگوی مصرف صحیح ۱۵۱
- ۶- بهره‌مندی پدران و عالمان دین ۱۶۳
- گفتار سوم: آموزش ۱۷۵
- ۱- آموزش فرزندان ۱۷۵
- ۲- آموزش زنان نسبت به مدیریت صحیح مصرف ۱۷۹
- فصل ششم: راهکارهای بهینه‌سازی مصرف و خانواده ۱۸۵
- ۱- راهکارهای بازدارنده ۱۸۷
- ۲- راهکارهای ایجابی ۱۹۳
- ۳- راهکارهای تحکیم و تثبیت ۱۹۵
- نتیجه‌گیری ۲۰۱
- فهرست منابع ۲۱

مقدمه نویسندگان:

استکبار جهانی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تمامی توان و امکانات خود را برای به شکست کشاندن نظام اسلامی بکار برده است که به فضل خداوند تا کنون به نتیجه‌ای نرسیده‌اند. وقتی دشمنی آنان در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی در ایران با شکست مواجه شد تنها برگ برنده‌ای که در سال‌های اخیر در دست آنان مخالفان نظام اسلامی باقی مانده ناکارآمد نشان دادن نظام اقتصادی است. در رنج مسائل اقتصادی اساسی‌ترین محوری است که دشمن در سال‌های اخیر آماج خود قرار داده است چون احساس می‌کند در مسائل اقتصادی خلأهایی داریم که نظام را ضربه‌پذیر میکند و رخنه‌هایی وجود دارد که می‌تواند از آن جا بر، سد مستحکم نظام نفوذ کند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله امام خامنه‌ای (حفظه الله) با درایت و آینده‌نگری خاص خود در تعیین سال ۹۲ به نام حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی از تمام مردم خواستند برای مقابله با این تهدید به حالت آماده باش درآیند و با شرکت در این مبارزه مقدس اقتصادی علاوه بر ناامید کردن دشمن، زمینه پیشرفت و آبادانی ایران را فراهم آرند تا الگویی برای دیگر کشورها خصوصاً کشورهای اسلامی باشد.

از طرف دیگر جامعه ایرانی جامعه‌ای خانواده محور است که این خانواده گرایی از ارزش‌های بنی بر خاسته است و در علوم اجتماعی از خانواده به عنوان نهادی اثرگذار نام می‌برند که هسته اولیه جامعه از آن ریشه می‌گیرد. خانواده نه تنها در پیشرفت و توسعه فرهنگی و اجتماعی جامعه نقش اول را دارد بلکه در پیشرفت و توسعه اقتصادی جامعه نیز نقش اساسی ایفا می‌کند. میزان چگونگی و نوع حضورش در عملکرد و چرخه اقتصاد کشور اثر می‌گذارد. از این رو بررسی‌های اثرگذار و مطرح در حماسه اقتصادی، خانواده است که با توجه به تقدس نام آن در سویی و نقش آن در تولید و مصرف از سویی دیگر نقش مهمی دارد.

قرآن کریم در آیات مختلفی به بحث اقتصاد اشاره و تأکید نموده است که داستان حضرت یوسف (ع) یک نمونه بارز از این موارد است آنجا که ۷ سال وفور نعمت و ۷ سال قحطی و خشکسالی رخ داد. هدف خداوند متعال از بیان این داستان این است که بخش عمده‌ای از پیشرفت کشور از لحاظ فرهنگی، سیاسی، علمی، آردی و ... به اقتصاد کشور وابسته است لذا بی دلیل نیست رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (حفظه الله) چند سالی است شعار سال جدید را به گونه‌های مختلف درباره اقتصاد نام‌گذاری می‌کنند علت آن هم معلوم است، چون اگر اقتصاد جامعه‌ای ایده‌آل یا درحد متوسط نباشد این جامعه روی رشد و پیشرفت را نخواهد دید چرا که جامعه‌ی بی

اقتصاد، جامعه‌ای فلجی محسوب می‌شود و دیگر در آن جامعه تولید و کار و تلاش معنایی نخواهد داشت چرا که تمام اعضای آن مصرف‌گرا هستند و وقتی اعضای یک جامعه‌ای مصرف‌گرا شد دیگر روحیه تولید و کار را نخواهد داشت و این برابر است با فلجی و نابودی جامعه.

بدین سبب اگر ما بخواهیم یک جامعه اقتصادی ایده‌آل و رو به رشد داشته باشیم باید قبل از هر چیز بدانیم چه عواملی در تحقق این جامعه نقش مهمی دارد که از جمله آن عوامل که نقش دولت از جمله مهم‌ترین عامل‌ها به شمار می‌آید خانواده‌ها هستند که نقش مهمی را در تحقق این جامعه ایفا می‌کند علت آن هم به این دلیل است که بدون تردید خانواده یکی از ارکان جامعه است که نوع عملکرد و میزان حضور آن در چرخه اقتصادی کشور به ویژه به ش تولید و مصرف بسیار اثرگذار است با این وصف باید اذعان کرد که هم اکنون وضعیت عملکرد خانواده در تولید بسیار ضعیف است و صرف آن نیز در جهت حفظ منافع ملی نیست. از این رو یکی از بخش‌های مهمی که در طرح حماسه اقتصادی نباید از آن غافل بود نهاد خانواده است. از سوی دیگر چون خانواده هسته اولیه جامعه را تشکیل می‌دهد هر چه این معیار اقتصادی در آن در بهبود اقتصاد جامعه اثرگذار خواهد بود. لذا برای مشارکت خانوادگی لازم است خانواده نسبت به وظایف خود در تولید و مصرف آگاهی داشته باشد. در صورت تحقق چنین امری در خانواده نه تنها خانواده‌ها از تعادل روانی و اقتصادی برخوردار خواهد بود بلکه زمینه رشد اقتصادی جامعه را فراهم خواهد کرد و حماسه اقتصادی تحقق خواهد یافت.

کتاب حاضر که با رویکرد نقش خانواده در حماسه اقتصادی می‌باشد در شش فصل به رشته تحریر در آمده است.

در فصل اول که با عنوان مفاهیم و زمینه‌های حماسه اقتصادی می‌باشد به مباحثی از جمله، مفهوم خانواده، حماسه و حماسه اقتصادی، ویژگی‌ها و مبانی کار حماسی، پرداخته شده است.

در فصل دوم که شامل حوزه خانواده و تولید است به مواردی از قبیل تربیت نیروی انسانی، همکاری خانواده در مراحل تولید، فرهنگ‌سازی، آثار مشارکت خانواده در تولید و آثار راهکارها از جمله بیان راه‌های کسب درآمد از نگاه دین پرداخته شده است.

در فصل سوم، مباحث الگوی مصرف، الگوی مصرف عمومی و اصول حاکم بر آنها و الگوی مصرف ویژه و اصول حاکم بر آنها را یادآور شدیم.

در فصل چهارم، چالش‌های مصرف صحیح از جمله اسراف و تبذیر، زمینه‌ها و عوامل اسراف و اتراف را، رفتار زندگی، مرد بررسی قرار گرفته است.

در فصل پنجم به آثار، آموزش و فرهنگ‌سازی مصرف صحیح در خانواده در قالب سه گفتار پرداخته شده است.

در فصل ششم به راهکارهای بهینه‌سازی مصرف در خانواده که عبارت است از: راهکارهای بازدارنده، ایجابی و تحکیم و تثبیت پرداخته شده است.

بر خود لازم می‌دانیم، تشکر کنیم از نماینده محترم خدایان رهبری و مدیریت حوزه‌های علمیه استان همدان حضرت آیت الله موسوی اصفهانی (ره‌عزه) و مدیریت داخلی حوزه علمیه سفیران هدایت همدان، حضرت حجت الاسلام والمسلمین علی رسولی که با ایجاد فضای لازم جهت فعالیت‌های پژوهشی و حمایت‌ها و ویژه ایشان، مقدمات نگارش این کتاب را فراهم کردند.

همچنین تشکر می‌کنیم از کلیه اساتید فرزانه و فرهیخته‌ای که در راه کسب علم و معرفت ما را یاری نمودند. از آنان که نفس خیرشان و دعای روح پرورشان بدرقه‌ی راهمان بود.

اثر حاضر تحفه درویشی است به خدمت قطب عالم امکان و آخرین ذخیره الهی، حضرت ولی عصر علیه السلام و نائب بر حق ایشان حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) و حضور امام شهیدان، شهدای انقلاب، شهدای دفاع مقدس خصوصاً تمامی شهدای مظلوم مدافع حرم کازرت و رفرازی را برای میهن عزیزمان آفریدند.

در پایان از تمامی اساتید و فرهیخته‌گان گرامی عاجزانه تقاضا نمودیم در راستای غنای بیشتر این اثر، نقاط نظرات خود را به نویسندگان از طریق:

۱. شماره تماس‌های

سیدرضا طباطبایی ۰۹۱۸۷۱۲۰۱۴۴۶۹

رضا بهرامی فرزانه ۰۹۱۸۷۱۲۰۱۲۷

۲. ایمیل: zabahrani313@gmail.com ۱. متن‌س نمایند.

خدایا توفیق خدمتی سرشار از شور و نشاط و همراه و همسو با علم و دانش و پژوهش توأم با عمل جهت رشد و شکوفایی سائران عمیق اسلامی بر ما عنایت بفرما.

۲۰ ذی‌قعدة ۱۴۳۹ مطابق ۱۳۹۷/۱۲